

15 Φεβρουαρίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 20, 28, 25, 26, 29
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

“THE PHILIPS COLLEGE LTD”.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 315/95)

*Προσφυγή βάσει του Αρθρου 146 του Συντάγματος — Κατάργηση δίκης
— Ανάκληση επίδικης πράξης — Πότε η δίκη δεν καταργείται — Συ-
γκρουόμενη νομολογία — Περιστάσεις στην κριθείσα περίπτωση.*

Με την ενδιάμεση αυτή απόφασή του το Δικαστήριο αντιμετώπι- 5
σε το ζήτημα της κατάργησης της δίκης επί της προσφυγής εν όψει της
ανάκλησης της προσβαλλόμενης με αυτήν πράξης από τη διοίκηση.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, κρίνοντας υπέρ της συνέχισεως της δια- 10
δικασίας, αποφάσισε ότι:

1. Η γενική αρχή είναι ότι αν το αντικείμενο της προσφυγής εκλεί- 15
ψει, τότε επέρχεται η κατάργηση της δίκης. Έτσι, αν η προσβαλ-
λόμενη απόφαση ανακληθεί από τη διοίκηση εξ υπαρχής, τότε κατ'
αρχήν το αντικείμενο της προσφυγής εκλείπει και η δίκη καταρ-
γείται. Η προσφυγή όμως δε χάνει το αντικείμενό της αν η ανα-
κληθείσα πράξη προξένησε στον αιτητή, όταν ίσχυε, βλάβη ή ζημιά,
για την οποία μπορεί να αποζημιωθεί μόνο αφού εξασφαλίσει
ακυρωτική απόφαση. 20
2. Το ερώτημα που εγείρεται είναι τι εξετάζει το Δικαστήριο για να
αποφασίσει αν η ανάκληση της πράξης έχει επιφέρει την κατάργη-
ση της δίκης.

5 Έχοντας μελετήσει με προσοχή τις συγκρουόμενες αποφάσεις επί του θέματος το Δικαστήριο συμφώνησε με την προσέγγιση του Πι-
κή Δ., (όπως ήταν τότε), όχι μόνο γιατί η διαπίστωση ύπαρξης ζη-
μιάς, έστω και εκ πρώτης όψεως, εκφεύγει από το πεδίο της ανα-
θεωρητικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αλλά και
10 διότι θα ήταν επικίνδυνο, με μία επιφανειακή εξέταση του θέματος της πιθανότητας ύπαρξης ζημιάς, να μπορεί το Δικαστήριο να θεωρεί τη δίκη ως καταργηθείσα, χωρίς να γίνεται η πλήρης και αναγκαία έρευνα για τη βέβαιη διαπίστωση της ύπαρξης ή όχι βλάβης ή ζημιάς.

15 Ως εκ τούτου η ορθή θέση είναι ότι, όπου ο αιτητής δεν αποσύρει την προσφυγή του μετά την ανάκληση και επιμένει στη συνέχιση της διαδικασίας μέχρι την έκδοση της απόφασης, το Δικαστήριο οφείλει να συνεχίσει την υπόθεση και να εκδώσει απόφαση. Εν πάση όμως περίπτωση, στην παρούσα, υπόθεση, είναι φανερόν εκ πρώτης όψεως ότι δυνατόν οι αιτητές να υπέστησαν ζημιά.

20 3. Η προσφυγή δεν έχει εκτέσει και ως εκ τούτου το Δικαστήριο θα προχωρήσει μέχρι την έκδοση απόφασης.

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

25 *Malliotis and Others v. Municipality of Nicosia (1965) 3 C.L.R. 75,*

Christodoulides v. Republic (1978) 3 C.L.R. 189,

30 *Strakka Ltd v. Republic (1988) 3 C.L.R. 760,*

Παπαδόπουλος v. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 973,

G.A.P. Estates Ltd. v. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 1641,

35 *Payiatas v. Republic (1984) 3 C.L.R. 1239.*

Προσφυγή.

40 Προσφυγή με την οποία προσβάλλεται η απόφαση του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης - Πιστοποίησης να απορρίψει τρεις αιτήσεις των Αιτητών για Εκπαιδευτική αξιολόγηση - πιστοποίηση, σε αντίστοιχο αριθμό κλάδων σπουδών.

A. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

P. Πετρίδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

5

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Οι αιτητές, που είναι σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με την προσφυγή τους ζητούν δήλωση του Δικαστηρίου που να κηρύσσει άκυρη την απόφαση των καθ' ων η αίτηση να απορρίψουν τρεις αιτήσεις τους για εκπαιδευτική αξιολόγηση - πιστοποίηση, σε αντίστοιχο αριθμό κλάδων σπουδών.

10

Όπως φαίνεται σε επιστολή της Υπουργού Παιδείας προς το διευθυντή των αιτητών, η διοικητική απόφαση που προσβάλλεται ανακλήθηκε με αναδρομική ισχύ, έτσι ώστε να θεωρηθεί ως ουδέποτε γενόμενη, επειδή είχε ληφθεί δυνάμει ή κατ' εφαρμογή των Κανονισμών 69, 95, 96 και 97 της ΚΔΠ 201/92, που είχαν κηρυχθεί άκυροι ως *ultra vires* του εξουσιοδοτούντος νόμου με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 266/95.

15

20

Με βάση τα πιο πάνω η ευπαίδευτη συνήγορος των καθ' ων η αίτηση υπέβαλε στο Δικαστήριο ότι λόγω της ανακλήσεως έχει εκλείψει το αντικείμενο της προσφυγής και ως εκ τούτου θα έπρεπε να απορριφθεί. Αντίθετα, ο ευπαίδευτος συνήγορος των αιτητών επιμένει ότι το Δικαστήριο θα πρέπει να προχωρήσει μέχρι την έκδοση απόφασης για να μπορούν οι αιτητές να διεκδικήσουν αποζημιώσεις με βάση την παράγραφο 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

25

30

Το Δικαστήριο άκουσε τις αγορεύσεις και των δυο πλευρών στο σημείο αυτό, που υποστήριξαν τη θέση τους με σειρά επιχειρημάτων και αυθεντιών.

Η γενική αρχή είναι ότι αν το αντικείμενο της προσφυγής εκλείψει, τότε επέρχεται η κατάργηση της δίχης (*Malliotis and Others v. The Municipality of Nicosia* (1965) 3 C.L.R. 75). Έτσι, αν η προσβαλλόμενη απόφαση ανακληθεί από τη διοίκηση εξ υπαρχής, τότε κατ' αρχή το αντικείμενο της προσφυγής εκλείπει και η δίχη καταργείται. Η προσφυγή όμως δεν χάνει το αντικείμενό της αν η ανακληθείσα πράξη προξένησε στον αιτητή, όταν ίσχυε, βλάβη ή ζημιά, για την οποία μπορεί να αποζημιωθεί μόνο αφού εξασφαλίσει ακυρωτική απόφαση (δέστε μεταξύ άλλων *Christodoulides v. Republic* (1978) 3 C.L.R. 189, *Strakka Ltd v.*

35

40

Republic (1988) 3 C.L.R. 760).

Το ερώτημα που εγείρεται είναι τι εξετάζει το Δικαστήριο για να αποφασίσει αν η ανάκληση της πράξης έχει επιφέρει την κατάργηση της δίκης. Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση **Παπαδόπουλος v. Δημοκρατίας** (1989) 3 Α.Α.Δ. 973, το Δικαστήριο “ερευνά αν εκ πρώτης όψεως παραμένει ζημιά ή βλάβη, η οποία δεν εξαλείφθηκε από την ανάκληση, για να αποφασίσει αν η δίκη καταργείται ή συνεχίζεται”.

Ο Πικής Δ., (όπως ήταν τότε) στην υπόθεση **G.A.P. Estates Ltd v. Δημοκρατία** (1994) 4 Α.Α.Δ. 1641 έκρινε ότι η διαπίστωση ύπαρξης ζημιάς, έστω και εκ πρώτης όψεως, είναι εκτός των ορίων της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Παρατήρησε δε ότι θα δεσμεύετο από την απόφαση της Ολομέλειας στην **Παπαδόπουλος** (πιο πάνω) αν δεν υπήρχε η απόφαση της Ολομέλειας στην **Παγιάτας v. Δημοκρατία** (1984) 3 Α.Α.Δ. 1239, που συγκρούεται με την **Παπαδόπουλος** (πιο πάνω), γεγονός που του επέτρεπε να ακολουθήσει μία εκ των δύο και, προτιμώντας την **Παγιάτας**, παρατήρησε τα ακόλουθα στη σελ. 1644 της απόφασης του:

“Στην **Payiatas** αποφασίστηκε ότι ανάκληση της επίδικης διοικητικής πράξης δεν αποστέρησε την έφεση του αντικειμένου της. Η κατάληξη του Δικαστηρίου κατοπτρίζεται στο πιο κάτω απόσπασμα:

“Unless we have an application by the applicant to withdraw or abandon the appeal we consider ourselves duty bound to proceed with the delivery of the judgment.”

.....

Όπου διαπιστώνεται σύγκρουση μεταξύ προηγούμενων αποφάσεων Δικαστηρίου από τις οποίες δημιουργείται δέσμευση, παρέχεται η δυνατότητα επιλογής μεταξύ τους, ανάλογα με την κρίση του Δικαστηρίου, για την ορθότητά τους (βλ. **Young v. Bristol Aeroplane Co** [1946] 1 All E.R. 98 (H.L.))”.

Έχοντας μελετήσει με προσοχή τις δύο πιο πάνω συγκρουόμενες αποφάσεις, με όλο το σέβας, συμφωνώ με την προσέγγιση του Πική Δ., (όπως ήταν τότε), όχι μόνο γιατί η διαπίστωση ύπαρξης ζημιάς, έστω και εκ πρώτης όψεως, εκφεύγει από το πεδίο της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αλλά και διότι θα ήταν επικίνδυνο, με μία επιφανειακή εξέταση του θέματος

της πιθανότητας ύπαρξης ζημιάς, να μπορεί το Δικαστήριο να θεωρεί τη δίκη ως καταργηθείσα, χωρίς να γίνεται η πλήρης και αναγκαία έρευνα για τη βέβαιη διαπίστωση της ύπαρξης ή όχι βλάβης ή ζημιάς.

5

Ως εκ τούτου θεωρώ ότι η ορθή θέση είναι ότι, όπου ο αιτητής δεν αποσύρει την προσφυγή του μετά την ανάκληση και επιμένει στη συνέχιση της διαδικασίας μέχρι την έκδοση της απόφασης, το Δικαστήριο οφείλει να συνεχίσει την υπόθεση και να εκδώσει απόφαση. Εν πάση όμως περιπτώσει, στην παρούσα υπόθεση, έστω και αν ακολουθείτο η διαδικασία που αναφέρεται στην **Παπαδόπουλος** (πιο πάνω), είναι φανερόν εκ πρώτης όψεως ότι δυνατόν οι αιτητές να υπέστησαν ζημιά, γεγονός που υποστηρίζεται και από το Τεκμ. Β που κατετέθη εκ μέρους των αιτητών, όπου φαίνεται ότι οι τελευταίοι κατέβαλαν ποσό £3.000.- για την επίδικη αξιολόγηση.

10

15

Ας σημειωθεί ότι οι αποφάσεις στις οποίες ανεφέρθη η ευπαίδευτος συνήγορος των καθ' ων η αίτηση, δηλαδή **Kikas and Others v. The Republic** (1984) 3 C.L.R. 852 και **Γιωργάκης v. Δημοκρατία** (1993) 4 Α.Α.Δ. 2091, δεν είναι άμεσα σχετικές, γιατί αφορούν την κατάργηση δίκης όπου η ίδια διοικητική πράξη έχει ακυρωθεί σε προγενέστερη προσφυγή από άλλους αιτητές. Επίσης πρέπει να τονισθεί ότι οι ελληνικές αυθεντίες πρέπει να αντικρύζονται κάτω από το γεγονός ότι στην Κύπρο, σε αντίθεση με το τι ισχύει στην Ελλάδα, ο αιτητής μπορεί μόνο να αποζημιωθεί για ζημιές αφού εξασφαλίσει ακυρωτική απόφαση και τούτο λόγω της παραγράφου 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

20

25

Εν όψει των πιο πάνω βρίσκω ότι η προσφυγή δεν έχει εκπέσει και ως εκ τούτου το Δικαστήριο θα προχωρήσει μέχρι την έκδοση απόφασης.

30

Η προσφυγή δεν έχει εκπέσει. Το Δικαστήριο θα προχωρήσει μέχρι την έκδοση της απόφασης.